

การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทานประกอบ
กิจกรรมสร้างสรรค์

The Development of Listening and Speaking Abilities of Early Childhood
Using Story Books with Creative Activities

วารินทร์ คำจา^{1*}, ชไมมน ศรีสุรักษ์^{2**}, สนิท สัตโยภาส³

Warin khamja^{1*}, Chamaimone Srisurak^{2**}, Sanit Sattayopat³

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ (กลุ่มวิชาการจัดการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เลขที่ 202 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 ประเทศไทย

¹ Master of Education Program in Learning Management Science (Early Childhood Education Learning Management Academic Group), Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

202 Changphueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50300, Thailand

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

202 ถนน ช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

²Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

202 Chang Phueak Road Chang Phueak Subdistrict Mueang Chiang Mai District Chiang Mai 50300

³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

202 ถนน ช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50300

³Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University

202 Chang Phueak Road Chang Phueak Subdistrict Mueang Chiang Mai District Chiang Mai 50300

รับบทความ: 26 ตุลาคม 2566

ปรับปรุงบทความ: 26 มีนาคม 2567

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 9 เมษายน 2567

* ผู้เขียนหลัก (นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ (กลุ่มวิชาการจัดการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

อีเมล: 64866206@g.cmru.ac.th

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งหมด 16 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่กลับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์ หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ และแบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 89.51/94.79 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ พบว่าการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ

ความสามารถด้านการฟังและการพูด หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were (1) to develop listening and speaking abilities of the early childhood using story books with creative activities at 80/80 criteria (2) to compare the listening and speaking abilities of the early childhood before and after a using story books with creative activities. The sample population were 16 is young children in Kindergarten 2 of the first semester of 2023 academic year by simple random sampling By Sampling without Replacement. The research tools included lesson plan of storybooks with creativities and listening and speaking abilities test for the early childhood. The results of the research found that (1) Results of development of listening and speaking abilities test for the early childhood using story books with creative activities. It has an E_1/E_2 efficiency of 89.51/94.79, higher than the set standard criteria. (2) Results of listening and speaking abilities test for the early childhood. Between before and after organizing using story books with creative activities It was found that the development of listening and speaking abilities of early childhood were significantly higher at the .01 level.

Keywords

Listening and speaking abilities, Storybooks with creative activities, Early childhood

บทนำ

ในปัจจุบันภาษามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างยิ่ง ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารในการแสดงออกถึงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ที่นำไปสู่พัฒนาการในด้านต่างๆ โดยเป็นสื่อกลางที่ช่วยให้มนุษย์สามารถถ่ายทอดความคิดได้ การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาโดยเฉพาะด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพียเจต์ (Piaget) กล่าวว่า เด็กที่อายุ 2-7 ปี (Preoperational Thought) เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูด รวมทั้งท่าทางที่สื่อความหมายและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีและเด็กในวัยนี้จะใช้ภาษาด้านการฟังและพูดมากขึ้น การพัฒนาการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในขณะเดียวกัน การพัฒนาการฟังและการพูดก็มีความแตกต่างกันในแต่ละคนขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวเด็ก ซึ่งสัญลักษณ์ทางภาษาได้แก่ เสียงที่ใช้พูดแทนความรู้สึกแทนความเข้าใจ ภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการคิดและการเรียนรู้ ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมตามวัยอย่างมีคุณภาพและให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ตลอดจนพัฒนาการด้านการใช้ภาษาเนื่องจากเป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสาร และนำไปสู่การอ่านออกเขียนได้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, 62)

ความสามารถด้านการฟังและการพูด เป็นความสามารถที่มีความสำคัญที่เด็กต้องเรียนรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าสังคม เพราะการที่เด็กได้เข้ามาอยู่ในโรงเรียนเป็นการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม เด็กต้องรู้จักฟังและสื่อสารกับผู้คนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องฝึกตั้งแต่ในวัยเด็ก เพราะการฟังเป็นส่วนสำคัญของการพูด จะทำให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์และยังกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการจากการฟังได้ดี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และรู้จักฟังเสียงต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้สมองของเด็กทำงาน ฝึกความจำและยังช่วยฝึกฝนในการใช้สมาธิจดจ่อแน่วแนกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ต้องเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชนิษฐา บุนนาค, 2561)

หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นสื่อที่บูรณาการหนังสือนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจาก 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยกำหนด จำนวนหน่วยการเรียนรู้ละ 6 เล่ม เพื่อต่อยอดกิจกรรมสร้างสรรค์เข้าไว้ด้วยกัน กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับ Leeper et al. (1967, 275-282) ที่ได้สรุปกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ควรจัดให้กับเด็กเอาไว้ เช่น การปั้น การประดิษฐ์ การฉีก ตัด ปะ การระบายสี การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การเล่นบล็อก การวาดภาพด้วยทราย การวาดภาพด้วยฟองสบู่ ซึ่งในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัย คอยให้คำแนะนำ ให้เด็กค้นหาคะบวนการด้วยตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ไม่วิพากษ์วิจารณ์ผลงานของเด็กในทางลบ พูดให้กำลังใจ ให้เด็กกล้าทำ กล้าแสดงออก รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นและกระตุ้นให้เด็กรู้จักคิดแก้ปัญหาเมื่อเกิดปัญหาตามมา ที่กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ทำ

ให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน แล้วยังช่วยเสริมสร้างความสามารถด้านการฟังและการพูดได้เป็นอย่างดี อีกทั้งหนังสือนิทานนอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ยังช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการจากการฟังได้ดี ครูจึงนำหนังสือนิทานมาใช้ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อนำมาต่อยอดพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงบูรณาการหนังสือนิทานและกิจกรรมสร้างสรรค์เข้าไว้ด้วยกัน เป็นการใช้นิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์หลังจากที่ได้ฟังหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ครูเล่าจบ และให้เด็กเล่าเรื่องจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เด็กได้ทำ ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูด การฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง และการเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง เด็กจะได้มีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังโดยใช้นิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาปัญหาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำแนวคิดทฤษฎีมาสนับสนุนการวิจัยสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. **ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย** หมายถึง พฤติกรรมทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ได้แก่

ด้านการฟัง หมายถึง การฟังแล้วจะเลียนเสียงที่ได้ยินออกมาเป็นคำพูด การฟังกับการพูดมักเป็นสิ่งที่คู่กันเพราะเมื่อเด็กฟังแล้วอาจมีการพูดโต้ตอบด้วย ภัทรครา พันธ์สีดา (2551, 13) กล่าวว่า การฟังมีความสำคัญเนื่องจากการฟังเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้มากที่สุด และมีส่วนสำคัญต่อการพูด การอ่าน และการเขียน การฟังช่วยให้ได้รับความรู้ ประสบการณ์ ความสนุกสนาน สร้างมนุษยสัมพันธ์ และส่งผลต่อการเลือกประเมิน และการตัดสินใจ นอกจากนี้การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีกว่าทักษะด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรินทร์ จันทรส่องแสง (2560, 111) ที่กล่าวว่า การฟังมีความสำคัญในการใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ช่วยผ่อนคลายความเครียด ให้รู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ชาบซึ้ง นิยมชมชอบ เป็นส่วนประกอบสำคัญของการพูด ช่วยให้เข้าใจความรู้สึกและความต้องการของผู้พูดและ กิตยวดี บุญเชื้อ (2550, 82) ได้กล่าวถึง ความหมายการฟังว่า การฟังมีความหมาย แตกต่างไปจากการได้ยิน การได้ยินเกิดขึ้นเนื่องจาก

มีเสียงมากระทบหูเองโดยไม่ได้ตั้งใจ หลายคนจึงได้ยินโดยไม่ตั้งใจ ส่วนการฟังนั้นหมายถึง การใช้สมาธิและความตั้งใจที่จะจำประเด็นของสิ่งที่ได้ยิน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การฟัง เป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและเป็นพื้นฐานของทักษะในด้านอื่นๆ การฟังเริ่มจากการได้ยินเสียง จึงทำให้รับรู้เข้าใจ คิดและนำไปใช้ประโยชน์เป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอนและเป็นไปตามลำดับพัฒนาการของผู้ฟัง และสามารถนำกระบวนการของการฟังไปต่อยอดในการฝึกฝนทักษะการพูดให้เกิดผลได้มากที่สุด การฝึกให้เด็กรู้จักฟังเสียงต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้สมองของเด็กทำงาน เมื่อเด็กฟังเสียงต่าง ๆ เด็กจะรู้จักคำ ใช้ความคิด รู้จักแยกแยะประเภทสิ่งที่ได้รับรู้ได้ดีและแม่นยำขึ้นเรื่อย ๆ เด็กเกิดการพูดเลียนแบบและพูดตามได้ตามลำดับ การฝึกให้เด็กรู้จักฟังตั้งแต่ยังเด็กจึงเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถด้านการพูดต่อไป

ด้านการพูด หมายถึง การพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใช้เสียงพูดแทนความรู้สึกและความต้องการ และเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการการเรียนรู้ ดวงเดือน แสงชัย (2557) ได้กล่าวว่า ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สอดคล้องและควบคู่ไปกับทักษะการฟังอยู่เสมอ เมื่อมีการพูดเกิดขึ้น ย่อมจะเกิดทักษะการฟังด้วย สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การสอนพูดจะแทรกปนไปกับการสอนฟังเป็นทักษะที่จะฝึกควบคู่กันไปกับการฟังเสมอ การพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารยิ่งกว่าการอ่านและการเขียน และสอดคล้องกับ ญัฐธยาน์ ยิ่งยงค์ (2553, 7) ให้ความหมายว่า การพูดเป็นการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยใช้คำเสียงเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของตน สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นการพูดเป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งในการสื่อความหมาย ความรู้สึก หรือความต้องการของเด็กให้ผู้อื่นได้ทราบและเข้าใจ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพูด เป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งใช้ในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และความคิดเห็น เพื่อให้ผู้อื่นได้รู้และเข้าใจ ซึ่งการสื่อสารที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยใช้คำเสียงเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังรับรู้หรือเข้าใจความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของตนเองและเด็กปฐมวัยนั้น การพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสื่อสาร เพราะเป็นสิ่งที่สามารถบอกความต้องการของตนให้ผู้อื่นทราบ

2. หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ หมายถึง หนังสือนิทานประกอบภาพที่ผู้วิจัยที่สร้างขึ้นมาเองบูรณาการจาก 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยกำหนด จำนวนหน่วยการเรียนรู้ละ 6 เล่ม และกิจกรรมสร้างสรรค์เข้าไว้ด้วยกัน โดยสอดแทรกเนื้อหาและการใช้ภาษาที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาด้านการฟังและพูดสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี ประกอบด้วยเนื้อหาภาพประกอบ ตัวอักษร เทคนิคและรูปแบบการนำเสนอและจัดทำ รูปเล่มสีสนที่ดึงดูดความสนใจของเด็กให้เกิดความสนุกสนาน ไม่เกิดความน่าเบื่อสนใจที่จะเรียนรู้และรับรู้ตามวัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือ เพื่อต่อยอดการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดให้กับเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

การนำเข้าสู่บทเรียน (2 นาที) ครูนำเด็กร้องเพลง เคลื่อนไหวตามจังหวะ และท่องคำคล้องจองที่สอดคล้องกับเรื่องราวในนิทาน

ชั้นกิจกรรม (20 นาที) ครูจัดกิจกรรมและเล่านิทานโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ให้เด็กฟัง

- 1) ครูเล่านิทานโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ให้เด็กฟัง ดังนี้
  - สัปดาห์ที่ 1 หน่วย โรงเรียนของฉัน เรื่องโรงเรียนของฉัน
  - สัปดาห์ที่ 2 หน่วย หนูทำได้ เรื่อง 1 วัน ฉันทำอะไรบ้างนะ
  - สัปดาห์ที่ 3 หน่วย ครอบครัวแสนสุข เรื่องครอบครัวหนูยิ้ม
  - สัปดาห์ที่ 4 หน่วย ฝนจำ เรื่องเจ้าหมึกกลัวฝน
  - สัปดาห์ที่ 5 หน่วย อาหารดีมีประโยชน์ เรื่องกระต่ายน้อยไม่ชอบทานผัก
  - สัปดาห์ที่ 6 หน่วย อาชีพในฝัน เรื่องหนูอยากเป็นอะไร
- 2) ให้เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพระบายสี การเล่นกับสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การฉีก ตัด ปะ และงานประดิษฐ์ ฯลฯ หลังจากที่ได้ฟังหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ครูเล่าจบ และให้เด็กเล่าเรื่องจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เด็กได้ทำ ได้แก่
  - (1) วันจันทร์ กิจกรรมการวาดภาพระบายสี
  - (2) วันอังคาร การพิมพ์ภาพด้วยสีน้ำ
  - (3) วันพุธ กิจกรรมการปั้น
  - (4) วันพฤหัสบดี กิจกรรมการฉีก ตัด ปะ และ
  - (5) วันศุกร์ กิจกรรมงานประดิษฐ์ หลังจากที่ได้ฟังหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ครูเล่าจบด้วยตนเอง และให้เด็กเล่าเรื่องจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เด็กได้ทำ

ขั้นสรุป (3 นาที) เด็กและครูร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยครูใช้คำถามให้เด็กตอบคำถามความทบทวนความรู้สึกรู้สึกและการเรียนรู้ของเด็กที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในนิทานและกิจกรรม จำนวน 3 คำถาม ดังนี้

1. หนังสือนิทานมีชื่อเรื่องว่าอะไรคะ
2. เนื้อเรื่องหนังสือนิทานเป็นอย่างไรคะ
3. เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่ได้ฟังหนังสือนิทานเรื่องนี้คะ

สรุปได้ว่า หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาเป็นการใช้หนังสือนิทานบูรณาการกับกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดที่ดีขึ้นตามลำดับ

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ห้องเรียน อนุบาลปีที่ 1 จำนวน 9 คน อนุบาลปีที่ 2 จำนวน 16 คน อนุบาลปีที่ 3 จำนวน 11 คน รวมทั้งหมด 36 คน กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านห้วยต้นตอง จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งหมด 16 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่กลับ (Sampling without Replacement)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

2.1.1 แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ประกอบหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย จำนวน 30 แผน แผนละ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 25 นาที

2.1.2 หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ จำนวน 6 เล่ม

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้กับผู้เกี่ยวข้องและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

2.2.1 แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนกับหลังการจัดกิจกรรม (Pre-test/Post-test)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ผู้ศึกษาได้สร้างแผนการจัดประสบการณ์ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และคู่มือการจัดกิจกรรมของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

1.2 กำหนดแผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้แบ่งลำดับขั้นตอนของการสร้างแผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

1.2.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-6 ปี และ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านห้วยต้นตอง พุทธศักราช 2566

1.2.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์จากการศึกษาเอกสารเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

1.2.4 ออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วยละ 30 แผน แผนละ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 25 นาที ทั้งนี้แผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ดำเนินการในรูปแบบการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์มีจำนวน 30 แผน ได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

1) ก่อนการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย เป็นรายบุคคล โดยจะทำการประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

2) ผู้วิจัยดำเนินการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ทั้งสิ้น 6 สัปดาห์

3) หลังการจัดประสบการณ์พัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล จำนวน 1 ชุด

4) นำคะแนนที่ได้จากการแบบประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ จัดทำรายงานการวิจัยและเผยแพร่รายงานวิจัย

5) นำผลการวิจัยมาเขียนรายงานการวิจัยและเผยแพร่รายงานวิจัยในรูปแบบของการนำเสนอ และตีพิมพ์บทความ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre Experimental Design) รูปแบบการวิจัยใช้การประเมินก่อนกับหลังทดลอง (One Group Pre-test /Post-test Design) ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการทดลอง

1.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

1.2 หาประสิทธิภาพเครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม โดยใช้สูตร E_1/E_2 และใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. การเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t - test (Dependent Sample)

ผลการวิจัย

1. ผลพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

จากผลการประเมินพบว่า ผลการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ พบว่ามีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 89.51/94.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพมาตรฐานที่กำหนด 80/80 นำเสนอรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 1

ผลพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การประเมิน	n	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	($\bar{x}$)	ร้อยละ
ระหว่างเรียน (E_1)	16	36	515	32.23	89.51
หลังเรียน (E_2)		6	91	5.69	94.79

พบว่าผลพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.51 ดังนั้นประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 89.51/94.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพมาตรฐานที่กำหนด 80/80 สรุปได้ว่าการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลัง โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เมื่อสิ้นสุดการทดลองการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์เปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน และนำคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์มาเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ระหว่างก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์นำเสนอตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

คะแนนแบบประเมิน	n	($\bar{x}$)	S.D.	t	sig
ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย					
ก่อนการจัดประสบการณ์	16	3.81	1.05		.01*
หลังการจัดประสบการณ์	16	5.69	0.48		

พบว่าผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลัง โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งหมด 16 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดประสบการณ์เท่ากับ 3.81 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.05 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนาเท่ากับ 5.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 และการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนกับหลังการใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ คะแนนหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาพที่ 1: บรรยากาศการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ 2 ข้อดังนี้

1. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 89.51/94.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพตามที่กำหนด 80/80 สามารถอภิปรายผลได้ว่า การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก ได้ออกแบบไว้จำนวน 6 เล่ม เล่มละ 1 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ (1) โรงเรียนของฉัน (2) 1 วันฉันทำอะไรบ้างนะ (3) ครอบครัวหนูยิ้ม (4) เจ้าหมึกกล้วย (5) กระต่ายน้อยไม่ชอบทานผัก (6) หนูอยากเป็นอะไร รวมเป็น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน

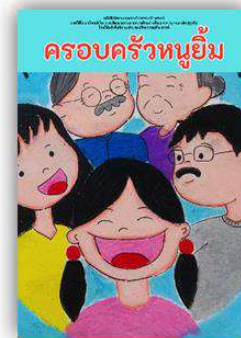
นอกจากนี้การจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ จากผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับ ดีมาก เนื้อหาสาระสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูด ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังที่ จีรวรรณ นนทะชัย (2555) กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยได้

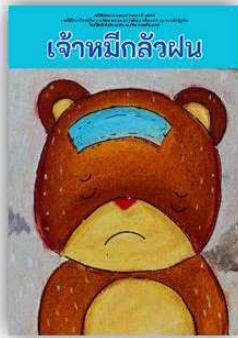
หนังสือนิทานเล่มที่ 1
เรื่อง โรงเรียนของฉัน

หนังสือนิทานเล่มที่ 2
เรื่อง 1 วันฉันทำอะไรบ้างนะ

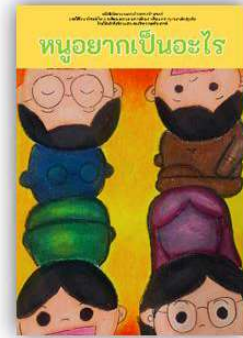
หนังสือนิทานเล่มที่ 3
เรื่อง ครอบครัวหนูยิ้ม

หนังสือนิทานเล่มที่ 4
เรื่อง เจ้าหมีกลัวฝน

หนังสือนิทานเล่มที่ 5
เรื่อง กระต่ายน้อยไม่ชอบทานผัก

หนังสือนิทานเล่มที่ 6
เรื่อง หนูอยากเป็นอะไร

ภาพที่ 2: ตัวอย่างชุดหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ จำนวน 6 เล่ม

ทั้งนี้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อแผนการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีจำนวน 6 เล่ม ตามหน่วยการเรียนรู้นิทานที่นำมาเล่า มีภาพประกอบสีสันสวยงาม มีความสนุกสนานสร้างความสนใจของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินในขณะที่ฟัง ช่วยพัฒนาความสามารถด้านการฟัง การพูด การคิด ถาม และการสังเกต ส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ สนิท สัตโยภาส (2557) กล่าวว่า หัวใจสำคัญของนิทานสำหรับเด็ก คือภาพประกอบจะช่วยสร้างความน่าสนใจ ทำให้เด็กอยากดู อยากอ่าน รวมทั้งให้ความรู้และสร้างจินตนาการให้กับทั้งผู้อ่านและผู้ฟัง การฟังนิทานจึงช่วยส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างดีซึ่ง วิไลวรรณ ปันวัง (2561) ได้จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดนิทานคุณธรรมเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของเด็กปฐมวัยใช้ภาพประกอบนิทานที่มีสีสันสวยงาม เพื่อกระตุ้นความสนใจเด็กปฐมวัยทำให้เด็กสามารถใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหา สามารถสร้างความกล้าให้กับเด็ก ๆ และยังช่วยให้เด็กได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนกับหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของ

เด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งศึกษาคู่่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และดำเนินการสร้างแผนจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ที่ครอบคลุม 4 สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวเด็ก และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

ทั้งนี้ได้ออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ตามหน่วยการเรียนรู้จำนวน 6 หน่วย ดังนี้ (1) โรงเรียนของฉัน (2) หนูทำได้ (3) ครอบครัวแสนสุข (4) ฝนจำ (5) อาหารดีมีประโยชน์ (6) อาชีพในฝัน จำนวน 30 แผน ใช้สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 25 นาที ใช้เวลา 6 สัปดาห์ มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การนำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเด็กร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง และเคลื่อนไหวตามจังหวะ 2. ขั้นตอนกิจกรรม ครูจัดกิจกรรมและเล่านิทานโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ให้เด็กฟัง 2.1 ครูเล่านิทานโดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ให้เด็กฟัง 2.2 ให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่นการวาดภาพระบายสี การเล่นเกมกับสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การฉีก ตัด ปะ และงานประดิษฐ์ ตามที่ Leeper et al. (1967, 275-282) ได้กล่าวไว้ หลังจากที่ได้ฟังหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ครูเล่าจบ และให้เด็กเล่าเรื่องจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เด็กได้ทำ 3.ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยครูใช้คำถามให้เด็กได้ใช้ความสามารถด้านการฟังและการพูดจากหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ครูเล่า จำนวน 3 คำถาม ดังนี้ 3.1 หนังสือนิทานมีชื่อเรื่องว่าอะไรคะ 3.2 เนื้อเรื่องหนังสือนิทานเป็นอย่างไรคะ 3.3 เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไรที่ได้ฟังหนังสือนิทานเรื่องนี้คะเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาที่ได้ฟัง ทั้งนี้สอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะทำให้เด็กเกิดทักษะการฟัง การมอง การสังเกต การเลียนแบบ เด็กจะเรียนรู้ภาษาจากการฟังสิ่งที่ผู้สอนอธิบายและสาธิตแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนด และนำแผนการจัดประสบการณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า แผนการจัดประสบการณ์การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมสามารถนำไปจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยได้ สอดคล้องกับ ขนิษฐา บุนนาค (2561) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การฟังเป็นส่วนสำคัญของการพูด จะทำให้เด็กเพิ่มพูนคำศัพท์และยังกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการจากการฟังได้ดี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และรู้จักฟังเสียงต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นให้สมองของเด็กทำงาน ผึกความจำและยังช่วยฝึกฝนในการใช้สมาธิจดจ่อแน่วแน่มั่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ต้องเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

จากการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เด็ก ๆ มีความสนใจในด้านการฟังและการพูด สามารถฟังแล้วตอบคำถามง่าย ๆ เกี่ยวกับ

เรื่องที่ฟังได้ ฟังแล้วสามารถดูภาพแล้วซึบกว่าภาพใดคือตัวละครในเรื่องได้ สามารถสนทนาโต้ตอบ เล่าเรื่องจากนิทานที่ฟังได้ และหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ นอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ยังช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และกระตุ้นให้เด็กใช้จินตนาการจากการฟังได้มีความสนใจสนุกสนานในการกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยจึงนำหนังสือนิทานมาใช้ประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อนำมาต่อยอดพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์หลังจากที่ได้ฟังหนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ครูเล่าจบ และให้เด็กเล่าเรื่องจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เด็กได้ทำ ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูด การฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง และการเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง เด็กจะได้มีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยการพัฒนาศักยภาพด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงนำเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป รายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาศักยภาพด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นสื่อและแผนที่มีประสิทธิภาพเหมาะกับการนำไปใช้ในการพัฒนาเด็ก

1.2 ในชั้นกิจกรรม เป็นชั้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองโดยทำงานเป็นรายบุคคล ครูทบทวนวิธีการใช้หนังสือนิทานสร้างสรรค์และสร้างข้อตกลงก่อนที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อง่ายต่อการทำกิจกรรม

1.3 การพัฒนาศักยภาพด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้เด็กเกิดความสุขและมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

1.4 ในการพัฒนาศักยภาพด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กเรียนรู้ได้ช้า ควรให้เด็กได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากสถานการณ์จำลอง หรือการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยพัฒนาศักยภาพด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ ไปใช้ในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการฟังและการพูดที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนาศักยภาพด้านการฟังและการพูดที่หลากหลายและสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในระดับต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยการพัฒนาศักยภาพด้านการฟังและการพูด โดยใช้หนังสือนิทานประกอบกิจกรรมสร้างสรรค์ในระดับที่สูงขึ้น เช่น ระดับประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อเสริมประสบการณ์

การจัดการเรียนสอนกับนักเรียนมีความสามารถด้านการฟังและการพูดที่สูงขึ้น รวมถึงกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2557). *เทคนิคการเล่านิทาน ในเทคนิคความรู้คู่แ่เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กิตติวดี บุญเชื้อ. (2550). *สอนภาษาอย่างไรให้ลูกเก่ง*. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.
- ชนิษฐา บุณนาค. (2561). *3 กิจกรรม ส่งเสริมทักษะการฟังสำหรับเด็กปฐมวัย*.
<https://www.youngciety.com/article/learning/listening.html>
- จิรวรรณ นนทะชัย. (2555). *ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่า นิทาน ประกอบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การวาดภาพ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- ณัฐธยาน์ ยิ่งยง. (2553). *ผลการเล่านิทานที่บ้านจังหวัดสุโขทัยประกอบภาพที่มีต่อการพัฒนาการ ด้านการพูด ของเด็กปฐมวัย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร].
- ดวงเดือน แสงชัย. (2557). *การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พัชรินทร์ จันทรส่องแสง. (2560). *ภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ภัทรครา พันธุ์สีดา. (2551). *การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบ SPARPS* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร].
- วิไลวรรณ ปันวัง (2561). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดนิทานคุณธรรมเป็นสื่อเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี ของเด็กปฐมวัย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].
- สนธิ สัตโยภาส. (2557). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น*. กรุงเทพฯ: เซจูรี่จำกัด.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2556). *การวัดและประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย (ปรับปรุงแก้ไข)*. กรุงเทพฯ: บารากซ์.
- Leeper, S. H., Witherspoon, R. L. and Day B. (1967). *Good Schools for Young Children: A Guide for Working with Three-, Four-, and Five-Year-Old Children*. New York: Macmillan.